

VOORWOORD

RAPPORTAGE PROJECT 55PLUSBEST.

In mei/juni 2005 werden in het kader van het Project 55PlusBest startbijeenkomsten gelanceerd voor Bestenaren die de leeftijd van tenminste 55 jaar hebben bereikt. De bijeenkomsten werden op uiteenlopende locaties in Best gehouden en brachten zo'n 1.100 van de 6.500 Bestenaren van 55 jaar of ouder op de been. Het was de voorbode van een fascinerend proces. In september 2005 gingen 130 Bestenaren van zeer diverse achtergrond in een aantal discussiegroepen van start rondom de hoofdthema's Wonen, Zorg, Welzijn en Dienstverlening. Gedurende de gehele winterperiode die nu achter ons ligt werd in een strak ritme, met hoge frequentie vergaderd om aanbevelingen te formuleren ter verhoging van de kwaliteit van het leven van hun generatiegenoten. De grote inzet en betrokkenheid van zeer velen heeft er voor gezorgd dat in recordtijd een gedegen rapportage van wensen, behoeften en aanbevelingen van en voor 55-plussers kon worden samengesteld. Al in mei 2006 kan dit rapport nu worden aangeboden aan de Provincie, aan het Gemeentebestuur en aan relevante instellingen en instanties.

Het project in Best is niet uniek. Een aantal gemeenten in Noord-Brabant zijn al eerder ingegaan op de uitdaging van de provincie om te onderzoeken of de gemeenten ouderenproof zijn, nu de vergrijzing in onze samenleving gestaag toeneemt en de overheid inziet dat hierop beleidsmatig dient te worden ingespeeld. Het is een goede zaak de 55plussers zelf hierin het voortouw te laten nemen. Onze discussiegroepen hebben aangetoond dat heel goed aan te kunnen. Zeer nadrukkelijk hebben we gekozen voor de naam "Project 55PlusBest". In de beeldvorming wilden we hiermee ons vertrouwen en geloof in de vitaliteit, kennis en ervaring van de Bestenaren van de oudere generatie benadrukken. Dat vertrouwen hebben de deelnemers aan de discussiegroepen in ieder geval ten volle gerechtvaardigd. Wij zijn hen veel dank verschuldigd voor hun grote inzet en betrokkenheid. Een woord van dank is ook op zijn plaats voor de enorme medewerking die wij hebben mogen ervaren van alle leden van de Stuurgroep, de Projectgroep, de PR-Commissie en alle andere personen en instanties, die hun soms zelfs uitgebreide bijdrage geleverd hebben. Tenslotte was het goed in elke fase van het project van gemeentewege de volle bestuurlijke en ambtelijke steun te genieten.

Best, mei 2006.

Nico Vrijenhoek, voorzitter Stuurgroep
Theo Reijnders, Projectleider.

VERANTWOORDING.

Met als achtergrond de per 1 januari 2007 van kracht wordende Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), zijn in diverse gemeenten in de provincie Noord-Brabant projecten "Ouderenproof" gestart en voor een deel afgerond.

Op initiatief van de Katholieke Bond voor Ouderen (KBO afd. Best), de Philips Vereniging Gepensioneerden Eindhoven (PVGE afd. Best) en de Stichting Welzijn Ouderen (SWO Best), is ook in Best, met steun van de gemeente/provincie, een dergelijk project van start gegaan onder de naam Project 55PlusBest.

Op 29 maart 2005 werd het Convenant Ouderenproof voor het Project 55PlusBest getekend door:

- Bestuur van de provincie Noord-Brabant
- Bestuur van de gemeente Best
- Katholieke Bond voor Ouderen (KBO afd. Best)
- Philips Vereniging Gepensioneerden Eindhoven (PVGE afd. Best)
- Stichting Welzijn Ouderen (SWO Best)
- Stichting Maatschappelijk Opbouwwerk Best (Mobest)

De ondertekening betekende de officiële start van het project.

Met uitzondering van het bestuur van de provincie, vormen de ondertekenaars van het convenant de stuurgroep die op grote lijnen richting geeft aan het project.

In de maanden mei en juni 2005 zijn vijf startbijeenkomsten gehouden waarvoor alle 6.500 55plussers van Best werden uitgenodigd. De bedoeling van deze bijeenkomsten was om informatie te verstrekken over het project en vooral om een eerste inventarisatie te houden van de binnen het project te behandelen probleemvelden. Ook werden deze bijeenkomsten gebruikt om mensen aan te moedigen actief deel te nemen aan de te vormen themagroepen. De startbijeenkomsten werden door ongeveer 1.100 personen bezocht.

In de maand juni werden de voorzitters en secretarissen van de te vormen themagroepen geworven en in augustus vond voor die groep scholing plaats in het omgaan met discussiegroepen.

In september 2005 startten de volgende themagroepen (in totaal 130 personen) met hun werkzaamheden:

- Wonen, Woonomgeving en Veiligheid
- Zorg
- Welzijn (met als aparte discussiegroep "Turkse/Marokkaanse/Nederlandse 55plussers")
- Dienstverlening (met als aparte discussiegroep "Werken")

De vier themagroepen worden gecoördineerd door een projectgroep waarin zitting hebben een voorzitter (Theo Reijnders) een secretaris (Martien van de Donk) en de vier voorzitters van de themagroepen.

Op 8 februari 2006 werd, om zoveel mogelijk invloed te kunnen uitoefenen op de gemeenteraadsverkiezingen van 7 maart 2006, een tussenrapport gepresenteerd aan de gemeenteraad van de gemeente Best.

Na de presentatie van de tussenrapportage is in februari een enquête gehouden onder 1.500 personen uit de doelgroep om een aantal door themagroepen/discussiegroepen bereikte conclusies te kunnen ondersteunen. De uitkomsten van deze enquête zijn in de eindrapportages

van de themagroepen/discussiegroepen verwerkt. Binnen de door de Projectgroep gestelde termijn zijn 578 formulieren retour ontvangen. Uiteindelijk zijn er in totaal 591 formulieren retour ontvangen. Dit is 39,4 % van het verzonden aantal.

De discussiegroep "Werken" heeft additioneel een enquête over betaald werk uitgezet bij ongeveer 290 bedrijven in Best. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de eindrapportage van de discussiegroep "Werken".

INHOUDSOPGAVE

	Pag.nr.
Hoofdstuk 1: Beknopte samenvatting van de aanbevelingen.	1
Hoofdstuk 2: Samenvatting van de conclusies per themagroep (incl. de twee separate discussiegroepen).	7
Hoofdstuk 3: Schema actieplan.	13
Hoofdstuk 4: Verankering.	17
Hoofdstuk 5: Rapportages Themagroepen.	21
5.1 Rapportage van de themagroep " Wonen, Woonomgeving en Veiligheid "	23
5.2 Rapportage van de themagroep " Zorg "	35
5.3 a Rapportage van de themagroep " Welzijn "	89
5.3 b Rapportage van de discussiegroep " <i>Turkse/Marokkaanse 55plussers</i> "	111
5.4 a Rapportage van de themagroep " Dienstverlening " 1 ^e groep	117
5.4 b Rapportage van de themagroep " Dienstverlening " 2 ^e groep	133
5.4 c Rapportage van de discussiegroep " <i>Werken</i> "	143
 Bijlagen:	
	Pag.nr.
1 Convenant 29 maart 2005	B 1
2 Enquête onder 55plussers in Best	B 5

Informatie over het Project 55PlusBest, inclusief de eindrapportages van de themagroepen en discussiegroepen, is ook te vinden op de website van het Project: www.55PlusBest.nl

---

HOOFDSTUK 1

BEKNOPTE SAMENVATTING VAN DE AANBEVELINGEN.

Het Project 55Plus kan het beste worden omschreven als:

Het doen van aanbevelingen om te komen tot duurzame maatschappelijke netwerken die optimale participatie van 55plussers in de Bestse samenleving mogelijk maken.

"OUDEREN VOOR OUDEREN"

55Plussers kunnen veel voor elkaar betekenen. Dat is een van de hoofdconclusies uit de discussies in de themagroepen. De 55plussers moeten echter wel met elkaar in contact gebracht worden. Daar is organisatie voor nodig. Hiertoe zijn vele aanbevelingen gedaan. Een vijftal hoofdaanbevelingen komen terug in de eindrapportages van vrijwel alle discussiegroepen en vormen de ruggengraat van het te creëren stelsel van netwerken en voorzieningen.

Deze er uit springende conclusies zijn:

1. EEN GILDENSTRUCTUUR.

Het eigene van de te creëren gildenstructuur (niet te verwarren met het bestaande St. Odulphusgilde) is het organiseren van de één – op – één hulp: bepaalde mensen kunnen of weten iets nuttigs, anderen zouden daarmee uit de brand geholpen kunnen worden. Natuurlijk kunnen 55plussers “ieder voor zich” hun diensten aanbieden. Echter ’n bepaalde mate van organisatie heeft voordelen die voor meer continuïteit en bekendheid kan zorgen. De gildenstructuur moet er voor dienen om zo snel en doelmatig mogelijk de juiste verbindingen te maken.

De groepen die binnen het gilde actief zijn, kunnen zeer diverse taken uitvoeren. Te noemen zijn:

- Onvoorwaardelijke ondersteuning van mantelzorg door een groep goed opgeleide vrijwilligers
- Ouderenadviseurs die mensen, die lijken te vereenzamen, bezoeken en suggesties doen voor contactmogelijkheden; die mensen helpen bij het formuleren van een zorg hulpvraag; die zich inzetten voor zogeheten "bemoeizorg" (een zorg die met beschaafd "paternalisme" als duwtje in de rug kan worden gegeven aan schroomvallige 55plussers die er tegenop zien om hulp te vragen); die als spil kunnen dienen bij ouderen ontmoetingsplekken en inlooplocaties; die kunnen fungeren als ouderencoördinatoren in de wijken
- Een groep die mensen thuis helpt bij bankzaken en bij administratieve problemen
- Een groep die thuishulp biedt aan startende computergebruikers en die mensen helpt bij problemen betreffende de steeds toenemende digitalisering
- Een groep die klussendiensten verricht
- Een groep die helpt bij het invullen van formulieren
- Een groep die vervoersfaciliteiten kan bieden
- Een groep die anderstaligen het Nederlands bijbrengt
- Enz.

2. ÉÉN LOKET.

Het ene loket moet alle overige loketten op welzijnsgebied vervangen. Om dit mogelijk te maken moeten in dat ene loket meerdere functies zijn verenigd zoals **wonen**/woonomgeving/veiligheid (woningbouwverenigingen, gemeente), **zorg** (maatschappelijk werk, thuiszorg, Centraal Indicatie Orgaan, integrale begeleiding van cliënten, gemeente), **welzijn** (welzijnsorganisaties), **werken** (Bests Bemiddelingsbureau), het gilde, informatie over de welzijnskaart van Best, enz.

Het ene loket wordt bemand door generalisten die de deelnemende organisaties goed kennen en staat onder leiding van een goed geschoolde beroepskracht.

Het ene loket dient ook de functie te vervullen van het verzamelen en analyseren van hulpvragen en het daarover, gevraagd en ongevraagd, de aangesloten organisaties adviseren. Het loket dient tevens als centraal meldpunt voor alle uit het veld komende meldingen over 55plus-problemen, zowel groepsproblemen als individuele problemen.

Taken van het ene loket zijn onder meer:

- Het actief doorleiden van aanvragen voor het levensloopbestendig maken van bestaande woningen en het adviseren ten aanzien van het bouwen van dergelijke woningen.
- Het verhelderen van welzijns-/zorgvragen van cliënten, de doorgeleiding van deze vragen en het, onder zorgvuldige voorwaarden, gemandateerd toewijzen van bepaalde voorzieningen.
- Het fungeren als verzamelpunt waar gevolg gegeven wordt aan signalen van welzijns- en zorgmanco's.
- Het afstemmen van diverse hulpstromen (wonen, zorg, welzijn, gilde, enz.).
- Het, in deze context, weet hebben van de activiteiten van de ambulante extramurale zorg en daar rekening mee houden.
- Het geven aan cliënten van optimale en onafhankelijke informatie over met hulpverleners gemaakte afspraken.
- Het coördineren van de inzet van, de werving en opleiding van vrijwilligers in samenspraak met het gilde.
- Het fungeren als Bests Bemiddelingsbureau voor (tijdelijk) betaald werk voor 55plussers.
- Het functioneren als hét informatiepunt inzake alles wat anders en beter kan. Op deze manier ontstaat er een goed beeld van de witte vlekken op de welzijnskaart van Best.

3. CENTRALE EN DECENTRALE ONTMOETINGSPLAATSEN

Het eigene van (aantrekkelijke) ontmoetingsplaatsen is dat 55plussers daar op een aangename manier een deel van hun vrije tijd kunnen vullen, zowel voor bezoekers als voor gastvrouwen en gastheren. Het kunnen bovendien broedplaatsen zijn voor ideeën en stimulansen voor meer en breder aangenaam oudercontact en -activiteit.

Er dient onderzoek te worden gedaan naar de mogelijkheden voor laagdrempelige, centrale, 55plus ontmoetingsfaciliteiten. (Al dan niet in combinatie met andere welzijns- en cultuurfaciliteiten)

Op wijkniveau moeten ontmoetingspunten voor 55plussers worden gerealiseerd. Deze inlooplekken kunnen de vorm krijgen van buurthuizen of van buurtkamers. In deze ontmoetingspunten zullen stimulansen worden geboren ten aanzien van verdere uitbreiding van contacten, activiteiten en ondersteuning. In deze locaties moeten ook eetpunten voor 55plussers worden gevestigd.

Voorwaarde voor succes is laagdrempeligheid en dus geen consumptiedwang.

4. BETAALBAAR (OPENBAAR) VERVOER.

De kern van dit onderwerp is het bieden van de zekerheid, dat geen enkele 55plusser vanwege vervoersproblemen onnodig achterop raakt of blijft in de anderszins nog mogelijke sociale contacten.

Er dient dientengevolge een systeem te komen van vraagafhankelijk vervoer (voor alle inwoners van Best) met laag/ middel/hoog tarieven/abonnementen. Dit als uitbreiding van het per 1 januari 2006 in Best ingevoerde systeem voor gehandicaptenvervoer.

De deeltijdtaxi dient toegankelijk te worden voor alle 55plussers tegen een tarief niet hoger dan 1,5 maal het tarief voor openbaar vervoer.

De bestaande aversie tegen de Centrale Huisartsen Post (CHP) kan deels worden weggenomen door, met behulp van collectieve contracten met taxiondernemingen, het organiseren van vervoer naar de CHP voor mensen die dat nodig hebben. De CHP moet voor dit vervoer op aanvraag zorgen (71% van de respondenten op de enquête geeft aan dit op prijs te stellen).

5. BETROUWBARE EN TOEGANKELIJKE INFORMATIE.

De kern van dit thema is dat er eigenlijk een goed gevulde welzijnskaart is, waarvan de informatie echter niet in voldoende mate terecht komt bij de 55plussers die daar plezier van zouden kunnen hebben. Voor de welzijnskaart geldt, dat betrouwbare en toegankelijke informatie dé bepalende factor is in de beleving van mensen én het uiteindelijke nut ervan. Uit de gehouden enquête blijkt dat maar ongeveer de helft van de respondenten aangeeft over voldoende informatie te beschikken. Voor de niet-respondenten is dat waarschijnlijk nog veel minder.

De informatiebronnen en –doorgeefmedia moeten verbeterd worden, de informatieontvangers moeten gevoeliger en beter afgestemd worden. Dit houdt in het verzamelen, registreren, beoordelen en via diverse kanalen gestructureerd verspreiden van alle relevante informatie over voorzieningen en activiteiten (voor alle burgers van Best). Dit moet worden aangestuurd door een professioneel informatiemanagement. Overwogen kan worden om in dit hele informatiestelsel een rijdende informatievoorziening op te nemen.

6. MEER LOSSE CONCLUSIES.

Naast de vijf hoofdconclusies van het Project 55PlusBest, bevat dit rapport nog een aantal meer losstaande aanbevelingen om een duurzame participatie infrastructuur gestalte te geven. Deze meer losstaande conclusies zijn zeker niet onbelangrijk, maar zij behoren

niet tot de ruggengraat van de te creëren infrastructuur. Wel hebben zij een gemeenschappelijk kenmerk: zij zijn relatief eenvoudig te realiseren.

Deze meer losse conclusies zijn:

- Behoud van historische/herkenbare elementen in Best.
- Verander in de sector wonen de mentaliteit van het ambtelijke apparaat van toetsingsgericht naar klantgericht.
- Betere handhaving van verkeersregels. (Bijvoorbeeld wild parkeren.)
- Maken van eenduidige voorrangregels voor fietsers.
- Controleer voetgangersplaatsen op veiligheid en toegankelijkheid (op- en afritten voor rolstoelen, reclameborden, enz.)

- Meer buurtpreventieprojecten.
- Analyseer de behoefte van de Turkse en Marokkaanse gemeenschap aan een eigen begraafplaats in Best.
- Introduceer een virtueel inburgeringsloket met informatie in vier talen.
- Maak de gemeentegids beter toegankelijk, vooral voor 55plussers.
- Stimuleer computergebruik onder 55plussers.

- Gebruik de moskee voor cursussen Nederlands, cursussen computergebruik, hulp bij het invullen van formulieren in plaats van andere locaties.
- Onderzoek of het project "Gildensamenspraak" ¹⁾ in Best kan worden gebruikt voor taalonderwijs aan vrouwen van buitenlandse afkomst.
- Maak sport en spel makkelijker toegankelijk voor Turkse/Marokkaanse 55plussers.
- Introduceer berichten uit de Turks/Marokkaanse gemeenschap op de kerkenpagina van Groeiend Best.
- Stimuleer het lidmaatschap van ouderenbonden. (Nu 25%)

- Uitbreiden van bestaande culturele platforms in Best met een ouderenvertegenwoordiger.
- Meer voorzieningen voor actieve en passieve cultuur en sportbeleving voor 55plussers.
- Realiseer een theaterbus. (In navolging van de PVGE theaterbus)
- Houdt de subsidies voor 55plussers die gebruik maken van de muziekschool in stand.
- Houdt de subsidies voor met name participatie cursussen (computergebruik, e.a.) voor 55plussers bij Educatief Centrum de Wig in stand.

- Verbeteren openbaar vervoer. (Uitbreiding dienstregeling in avond en weekend; betere rolstoeltoegankelijkheid; veiliger rijden; alle bussen toegankelijk voor openbaar vervoer)
- Betere informatie over reistijden openbaar vervoer.
- Broem- en scootmobielcursussen.
- Realiseer een postophaaldienst voor 55plussers die daaraan behoefte hebben.

---

¹⁾ Een organisatievorm die reeds in meerdere gemeenten bestaat bijvoorbeeld in Boxtel.

-
- Voorzie weer in telefoongidsen in het postkantoor.
  - Meer inbreng voor 55plussers bij Omroep Best.
  - Koester de ontmoetingsplek voor 55plussers die de bibliotheek nu biedt.
  - Onderzoek bij alle ondernemingen in Best of men bereid is om 55plussers in te schakelen voor (tijdelijk) betaald werk.

  - Organiseer een roefeldag voor 55plussers.
  - Zoek vrijwilligers via een bonussysteem. (Helmond: kortingsbonnen bij een groot aantal bedrijven)
  - Monitor nauwkeurig de kwaliteit van Kanidas aan de hand van goede praktijkvoorbeelden.
  - Een goede, meer laagdrempelige, klachtenregeling ten aanzien van de Centrale Huisartsen Post.
  - Ga met de huisartsen in Best de dialoog aan over de volgende onderwerpen:
    - Vervoerregeling CHP.
    - Inventarisatie knelpunten in de communicatie met de CHP.
    - Tevredenheidonderzoek CHP.
    - Gezamenlijke evaluatie van de gevolgen van het nieuwe zorgstelsel voor zowel zorgvragers als voor zorgaanbieders.
- De huisartsen hebben laten weten een dergelijke dialoog op prijs te stellen

---

HOOFDSTUK 2

SAMENVATTING VAN DE AANBEVELINGEN PER THEMAGROEP.

Paragraaf 1: Wonen, Woonomgeving en Veiligheid.

De 55plus inwoners van Best zijn trouw aan Best als woongemeente. 70% van de categorie ouder dan 65 jaar verwacht echter dat hun woning binnen 10 jaar niet meer aan hun eisen zal voldoen. Zij willen vooral gelijkvloerse voorzieningen in de eigen wijk en in geïntegreerde bouwcomplexen (dus niet in bejaardencomplexen).

In Best wordt veel gebouwd, maar wordt nog weinig rekening gehouden met specifieke woonwensen. Dit staat wel in de "Woonvisie 2004", maar in de uitvoering kan nog veel worden verbeterd.

Voor dit thema was graag gebruik gemaakt van de enquêteresultaten van een onlangs door SRE gehouden onderzoek naar woonwensen. Helaas waren deze resultaten nog in bewerking en konden hier niet worden gebruikt.

De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- Communiceer intensief met deze 55plussers door middel van één helder aanspreekpunt/loket, 55plus-adviseurs, enz.
- Besteed ruime aandacht aan het plannen en bouwen van levensloopbestendige woningen (bouwen en, waar mogelijk, ombouwen).
- Zorg voor 55plus ontmoetingsplekken, inlooplocaties.
- Realiseer meer buurtpreventieprojecten.
- Met betrekking tot veiligheid:
  - Maak eenduidige voorrangregelingen voor fietsers.
  - Controleer de trottoirs en voetgangersgebieden periodiek op veiligheid en toegankelijkheid (op- en afritten, reclameborden, enz.)
  - Zie strenger toe op het naleven van de verkeersregels (bijv. wild parkeren)

Paragraaf 2: Zorg.

Met als uitgangspunt de toenemende vergrijzing, de toenemende individualisering en de steeds meer van node zijnde toename van extramurale (buiten de muren van instellingen) benadering van cliënten, worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Substantiële ondersteuning van de mantelzorg:
  - Maak een zorgvuldige inschatting van de toekomstige zorgvraag en reserveer daarvoor de benodigde gelden.
  - De onvoorwaardelijke ondersteuning van mantelzorg dient onderdeel te zijn van de taken. Coördinatie is dus nodig van een centraal zorgkantoor. (Lokaal loket)
  - Maak bij de indicatiestelling concrete afspraken over mantelzorg. Bij gebleken overbelasting van de mantelzorger dienen deze afspraken vanzelfsprekend en onvoorwaardelijk te worden bijgesteld tot tevredenheid van de mantelzorger.

- Zorg voor gegarandeerde vrijwilligerszorg gecoördineerd door een vrijwilligerscentrale. Het persoonsgebonden budget (PGB) dient hier als hulpvorm gehandhaafd te blijven.
- Creëer een Lokaal Loket (voortbouwend op de huidige zorgcentrale) met als inhoud:
  - Afstemming van de diverse hulpstromen (incl. welzijn en wonen).
  - Vraagverheldering, vraagdoorgeleiding en gemandateerde toewijzing.
  - Kom met de cliënt tot een totaalplan van de te verlenen zorg.
  - Geef het lokaal loket voldoende breedte: ook niet WMO gerelateerde zaken.
  - Geef het lokaal loket voldoende diepte: regelkantoor en geen folderrekken.
  - Coördinatie, werving en opleiding van vrijwilligers.
  - Optimale samenwerking met het centraal indicatie orgaan (CIO).
  - Optimale samenwerking met de huisarts die de coördinator is van wat er medisch-technisch gebeurt.
  - Optimale garantie van de continuïteit van de zorgverlening.
  - Maak gebruik van 55plus-adviseurs voor assistentie thuis bij de formulering van de hulpvraag.
  - Maak gebruik van 55plus-adviseurs inzake van "bemoeizorg".
  - Heeft weet van de activiteiten van de ambulante extramurale zorg en houdt daar rekening mee (Intramuraal werkende organisaties bieden ambulante extramurale diensten aan. Deze service moet ingepast worden in wat er verder met de cliënt gebeurt. Coördinatie is dus nodig).
- Zorg voor optimale cultureel/maatschappelijke kaders:
  - Informatie over roken, drinken, bewegen.
  - Schep condities om gezond te kunnen bewegen.
  - Zorg voor goed openbaar vervoer en voor goede woonvoorzieningen.
  - Creëer ontmoetingspunten voor 55plussers in bestaande en in nieuw te realiseren buurthuizen en stimuleer ontmoetingsactiviteiten in deze locaties.
  - Subsidieer lidmaatschap van verenigingen voor minder draagkrachtigen.
- Haal de angel uit de aversie tegen de Centrale Huisartsen Post (CHP):
  - Regel betaalbaar openbaar vervoer naar de CHP (niet alleen 55plussers). De CHP dient dit vervoer op verzoek te regelen op basis van volumecontracten met taxi ondernemingen. (71% van de respondenten op de uitgezette enquête is hier positief over)
  - Bepleit een meer laagdrempelige en duidelijke klachtenregeling voor de CHP.
- Communiceer uitgebreid over de functie en de bereikbaarheid van het lokaal loket:
  - Maak, naast de normale communicatiekanalen, gebruik van:
    - Informatiebijeenkomsten.
    - Wijkgebonden fysieke loketten.
    - Internet.
    - Preventief huisbezoek.
    - 55Plus adviseurs.
    - Informatie pakket aangeboden bij een huisbezoek door een 55 plus adviseur bij het bereiken van 65 jaar (en niet 70 jaar)
- Ga de dialoog aan met de huisartsen in Best over de volgende punten:
  - Vervoerregeling CHP.
  - Inventarisatie knelpunten CHP.
  - Tevredenheidonderzoek CHP.
  - Gezamenlijke evaluatie van de gevolgen van het nieuwe zorgstelsel voor zowel de zorgvragers als voor de zorgaanbieders. (De huisartsen hebben laten weten een dergelijke dialoog op prijs te stellen)

Paragraaf 3: Welzijn.

In Best bestaan al veel welzijnsvoorzieningen. Wat ontbreekt is een goede, voor de mensen toegankelijke, welzijnskaart van Best en het invullen van de nog bestaande witte vlekken.

De algemene conclusies zijn:

- Een platform 55plus moet worden ingebouwd in de welzijnsstructuur van Best.
- Er dienen veel meer capabele 55plussers in actie te worden gebracht om het welzijn van zichzelf en van hun leeftijdsgenoten te verbeteren.
- Ouderenorganisaties (liefst in gezamenlijkheid gezien de schaalgrootte van te nemen initiatieven als centrale ontmoetingsfaciliteiten, gilde, informatievoorziening, enz.) lijken het meest geschikt hier het initiatief te nemen. Idealiter zou iedere 55plusser lid moeten zijn van een dergelijke organisatie.

Op welzijnsgebied kunnen zes ordeningsgebieden worden onderscheiden die op velerlei wijze met elkaar verweven zijn. Deze ordeningsgebieden en de daaraan verbonden aanbevelingen zijn:

- Buurtcontacten, huisbezoek en buurthuizen.
In buurten en buurthuizen moeten stimulansen worden geboren, geactiveerd en gekoesterd voor verdere uitbreiding van contacten, activiteiten en ondersteuning, ook ouderen voor ouderen.
Elke buurt dient te beschikken over een sociaal vriendelijk 55plus ontmoetingspunt. Er dient gericht actie te worden ondernomen tot exploitatie van de daluren van de bestaande voorzieningen.
Buurtverenigingen en bewonersoverleggroepen moeten actief stappen nemen om de vereenzaamde oudere weer te betrekken bij de samenleving.
Het systeem van huisbezoeken moet worden geïntensiveerd: Iedere 'oudere' die dat wenst, moet minstens eenmaal bezocht worden.
- Breed opgezette, centrale, 55plus ontmoetingsfaciliteiten.
Er dient op korte termijn een gedegen onderzoek gedaan te worden naar de mogelijkheden voor centrale 55plus faciliteiten (al dan niet in samenspel met andere faciliteiten/groepen)
- Tot elkaar brengen van aanbieders en vragers van adviezen en diensten. (Gilde)
- Vervoersfaciliteiten voor mensen die zonder dat nergens heen kunnen. Voer een Collectief Vraagafhankelijk Vervoer voor 55plussers in met laag/middel/hoog tarieven.
- Een, volledige, infrastructuur voor informatie en communicatie.
Het informatieaanbod voor 55plussers dient gestructureerd en toegankelijk te zijn in alle in Best operationele media.
- Cultuur- en sportvoorzieningen voor actieve en passieve deelname.
Er moeten meer voorzieningen worden gerealiseerd waarin allerlei vormen van cultuur en sport, zowel actief als passief kunnen worden beleefd. Bovendien is ouderenvertegenwoordiging in de culturele platforms in Best noodzakelijk.

Paragraaf 4: Turkse/Marokkaanse/Nederlandse 55Plussers.

De opvatting van de Turkse en Marokkaanse Bestenaren is dat hun problemen in wezen gelijk zijn aan de problemen van de andere 55plussers in Best. Genoemd kunnen worden zorg, huisartsenpost, vervoer naar huisartsenpost, aanpassingen in woningen, moeite met formulieren. De specifieke gesprekken van de Turks/Marokkaanse en Nederlandse Bestenaren zijn zeer verhelderend geweest. De hieruit geboren stimulansen moeten worden gecontinueerd. Parallel

aan de herengroep startte ook een damesgroep. Hier bleek het taalprobleem onoverkomelijk. Deze vrouwen willen wel de contacten voortzetten.

Specifieke onderwerpen voor deze bevolkingsgroep zijn:

- Taalproblemen. Dit speelt op veel terreinen zoals vertrouwensrelatie huisarts, contacten met de CHP, enz.
- Er dienen themabijeenkomsten georganiseerd te worden, die interessant en toegankelijk zijn voor Turks/Marokkaanse en Nederlandse Bestenaren samen, zowel in de moskee als op andere locaties.
- Het project " Gildensamenspraak" ²⁾ ten behoeve van taalonderwijs en integratie dient te worden ingevoerd.
- Gebruik de moskee, in plaats van andere locaties, voor op te zetten gezamenlijke activiteiten.
- Peil de behoefte aan een eigen begraafplaats
- Creëer een virtueel inburgeringsloket in vier talen en stimuleer het daarbij horende computergebruik.
- Creëer een voorziening voor ritueel slachten in Best.
- Maak sport en spel makkelijker toegankelijk voor deze bevolkingsgroep
- Neem berichten uit deze gemeenschap op in de kerkenpagina van Groeiend Best.

Paragraaf 5: Dienstverlening.

Er bestaat al veel dienstverlening gericht op 55plussers in Best. Er bestaat ook veel informatie hierover. Evenals in de groep Welzijn constateert de groep Dienstverlening dat een duidelijke welzijnskaart en heldere en gecoördineerde informatie daarover ontbreken.

Er moet één centraal punt worden gecreëerd voor dienstverlening. De huidige zorgcentrale, waar al veel hulpverleningsinstanties goed samenwerken, moet een breed dienstencentrum worden dat wordt gevoed door hulpverstrekkers en dat de begeleiding en afhandeling van velerlei problemen regelt via coördinatoren met een zeker afhandelingsmandaat. De taken van dit dienstencentrum moeten omvatten de terreinen wonen, zorg, dienstverlening en informatieverstrekking (Voor informatieverstrekking moet de inhoud van de informatie bij de verstrekkers worden nagegaan). Ook dagelijkse problemen van 55plussers (bijv. weigerende apparaten) moeten hier hun plek krijgen.

Het centrale dienstverleningspunt moet ook de eerste gesprekspartner zijn voor de gemeente op de genoemde terreinen.

Buurtgerichte bewonersgroepen moeten een 55plus-coördinator aanstellen die in nauw contact staat met het centrale dienstencentrum.

Enkele aanbevelingen op het gebied van dienstverleningen door verschillende instellingen zijn:

- Maak een meer geschikte en voor 55plussers beter toegankelijke gemeentegids.
- Monitor nauwkeurig de kwaliteit van Kanidas aan de hand van goede praktijkvoorbeelden.
- Realiseer een postophaaldienst voor 55plussers die daaraan behoefte hebben. Dit kan worden uitgevoerd door vrijwilligers of door TPGPost.
- Maak op meer plekken informatie beschikbaar over vertrek- en aankomsttijden van openbaar vervoer (bijvoorbeeld via de kabelkrant Omroep Best)

---

²⁾ Een organisatievorm die reeds in meerdere gemeenten bestaat bijvoorbeeld in Boxtel.

- Voorzie weer in telefoongidsen in het postkantoor.
- Realiseer meer hulp bij het regelen van bankzaken (De Rabobank overweegt hiervoor 55plus-adviseurs te gaan gebruiken)
- Realiseer meer hulp bij het invullen van allerlei formulieren en realiseer adequate informatie over het beschikbaar zijn van die hulp.
- Start een experiment met buurtkamers.
- Besteed meer aandacht aan het inplannen van eetpunten in buurthuizen en buurtkamers.
- Betrek meer 55plussers bij Omroep Best.

Enkele aanbevelingen op het gebied van persoonlijke ontwikkeling en educatie zijn:

- Koester de ontmoetingsfunctie voor 55plussers die nu in de bibliotheek is.
- Behoudt de huidige subsidies voor 55plussers bij de Muziekschool.
- Behoudt de subsidie voor participatie cursussen voor 55plussers bij Educatief Centrum de Wig (computergebruik, e.a.)
- Realiseer een theaterbus (PVGE kent deze faciliteit al)
- Biedt meer steun aan startende computergebruikers, inclusief thuisbezoek (55plussers voor 55plussers). Deze activiteit als uitbreiding op het Seniorweb en de computerclub van de PVGE.
- Biedt meer ondersteuning aan 55plussers in zaken als digitale telefonie, SMS, E-mail, digitalisering audio en video, digitale techniek in de auto, internet, enz. (55plussers voor 55plussers).

Overige aanbevelingen zijn:

- Klussen voor 55plussers: Op dit terrein blijft er weinig te wensen over. Wat wel ontbreekt, is toegankelijke informatie.
Aanbeveling: Maak een eenvoudig "klussenblad" inclusief de bereikbaarheid en de mogelijke voorwaarden van de dienstverleners.
- Kenniswijk: kijkend naar de gemeente Nuenen, waar de kosten per 1-1-2006 prohibitief lijken te zijn (€ 60 per maand), wordt aanbevolen om hieraan in Best geen tijd en energie te verspillen
- Voedselbank: De jonge Bestse voedselbank voldoet aan een behoefte. De voedselbank is goed georganiseerd. De doelgroep 55plus heeft hier geen speciale aandacht nodig.
- Vervoer:
Aanbevelingen:
  - Verbeteren openbaar lijnbusvervoer; uitbreiding dienstregeling in de avond en in het weekend; betere rolstoeltoegankelijkheid; veiliger rijden.
  - Deeltaxi ook voor 55plusser tegen een tarief dat niet hoger is dan 1,5 maal het tarief van openbaar vervoer.
  - Broem- en scootmobiel cursussen.

Paragraaf 6: Werken.

Onder 55plussers bestaat grote behoefte aan betaald werk (fulltime/parttime, tijdelijk/permanent) en aan vrijwilligerswerk (50% wil wel deelnemen aan betaald werk). In die context dienen de volgende aanbevelingen te worden gerealiseerd:

- Realiseer een bemiddelingsbureau voor betaald werk voor 55plussers.
- Organiseer roefeldagen voor 55plussers.
- Onderzoek de bereidheid van alle bedrijven in Best op het gebied van het aanbieden van (tijdelijk) betaald werk aan 55plussers.

- Zoek vrijwilligers via een bonussysteem (Helmond: kortingsbonnen bij een groot aantal bedrijven)

Om deze conclusies te onderbouwen is geparticipeerd in de enquête Project 55PlusBest. Daarnaast is een afzonderlijke enquête uitgezet bij bedrijven in Best. Ook is een op wederzijds profijt gerichte samenwerking opgezet met het Steunpunt Vrijwilligerswerk.

Door de aard en opzet van de enquête was de discussiegroep Werken helaas niet in de gelegenheid om een helder beeld te krijgen van de vrijwilligersbereidheid van de 55 plussers in Best.

Geconstateerd moet worden dat in de kaartenbak van het Steunpunt Vrijwilligerswerk 242 organisaties zitten die op zoek zijn naar vrijwilligers. Aan de andere kant staan potentiële vrijwilligers die vaak niet weten waar zij moeten zijn om zich te oriënteren op de vele mogelijkheden van vrijwilligerswerk en die bovendien "gevraagd willen worden".

HOOFDSTUK 3

SCHEMA ACTIEPLAN.

Het navolgende schema beoogt een actieplan te schetsen. Dit actieplan zal ieder jaar voor de daarop volgende jaren moeten worden bijgesteld gegeven voortschrijdend inzicht in zowel de aanbevelingen als in de tijd-as.

De eerste kolom van het schema bevat de hoofdaanbevelingen en de losse aanbevelingen.

De tweede kolom van het schema bevat de doelgroepen waarop deze aanbevelingen betrekking hebben)het is opvallend en verheugend dat meer aanbevelingen betrekking hebben op de totale bevolking van Best dan uitsluitend op de 55plussers).

De volgende twee kolommen geven, door middel van een balk, **de doorlooptijd** aan **waarbinnen een convenant met betrokkenen moet worden afgesloten**.

De laatste kolom van het schema tenslotte geeft aan welke spelers/actoren/kartrekkers voor de realisatie van de betreffende doelstelling nodig zijn.

SCHEMA zie volgende pagina's.

Schema Actieplan (per mei 2006)

Aanbevelingen op de hoofdconclusies		Doelgroep	2006	2007	Actoren
1	Gildenstructuur	55plussers			Dienstverlenende vrijwilligers- groepen/ Stichting Welzijn Best
2	Eén loket	55plussers, maar niet uitsluitend			Gemeente/ Maatschappelijk Werk/ Thuiszorg / Woningbouwver./ Stichting Welzijn Best
3a	Decentrale ontmoetingsplaatsen	55plussers			Gemeente /Stichting Welzijn Best
3b	Centrale ontmoetingsplaatsen	55plussers			Gemeente /Stichting Welzijn Best
4	Betaalbaar (openbaar) vervoer	55plussers en mensen met een functiebeperking			Gemeente
5	Informatievoorziening	55plussers, maar niet uitsluitend			Gemeente /Stichting Welzijn Best

Aanbevelingen op de "Losse" conclusies		Doelgroep	2006	2007	Actoren
6	Behoud historische kenmerken Best	55plussers, maar niet uitsluitend			Dye van Best / Gemeente
7	Ambtenaren meer klantgericht	55plussers, maar niet uitsluitend			Gemeente
8	Eenduidige voorrangregels fietsers	55plussers, maar niet uitsluitend			Gemeente
9	Controle veiligheid voetgangersplaatsen	55plussers, maar niet uitsluitend			Gemeente
10	Meer Buurtpreventieprojecten	55plussers, maar niet uitsluitend			Gemeente
11	Haalbaarheidsonderzoek Islamitische begraafplaats	Islamitische Bestenaren			Gemeente /Stichting Welzijn Best
12	Virtueel inburgeringsloket	Immigranten uit niet EU-landen			Gemeente /Stichting Welzijn Best

Aanbevelingen op de "Losse" conclusies		Doelgroep	2006	2007	Actoren
13	Computergebruik 55plussers	55plussers			Gemeente /Stichting Welzijn Best / De Wig
14	Taalonderwijs allochtonen	Allochtonen			Gemeente /Stichting Welzijn Best / De Wig
15	Theaterbus	55plussers			Stichting Welzijn Best / Cultureel platform
16	Handhaven subsidie Muziekschool en De Wig	55plussers			Gemeente
17	Inbreng 55plussers bij Omroep Best	55plussers			Omroep Best
18	Onderzoek naar (vrijwilligers)werk voor 55plussers / Roefeldag 55plussers	55plussers			Gemeente /Stichting Welzijn Best
19	Meer actieve en passieve cultuur- en sportbeleving	55plussers			Cultureel Platform / Sportverenigingen
20	Betere informatie reistijden openbaar vervoer	55plussers, maar niet uitsluitend			NS en busmaatschappij
21	Broem- en scootcursussen	55plussers en mensen met een functiebeperking			3VO en Rijscholen
22	Telefoongidsen in postkantoor	55plussers, maar niet uitsluitend			KPN / TPG Post
23	Dialogoog met huisartsen over CHP	55plussers, maar niet uitsluitend			Gemeente /Stichting Welzijn Best
24	Ondersteuning bij invullen formulieren	55plussers, maar niet uitsluitend			Gemeente /Stichting Welzijn Best
25	Postophaaldienst	55plussers			Stichting Welzijn Best

De vierde en vijfde kolom geven, door middel van een balk, **de doorlooptijd aan waarbinnen een convenant met betrokkenen moet worden afgesloten..**

HOOFDSTUK 4

VERANKERING

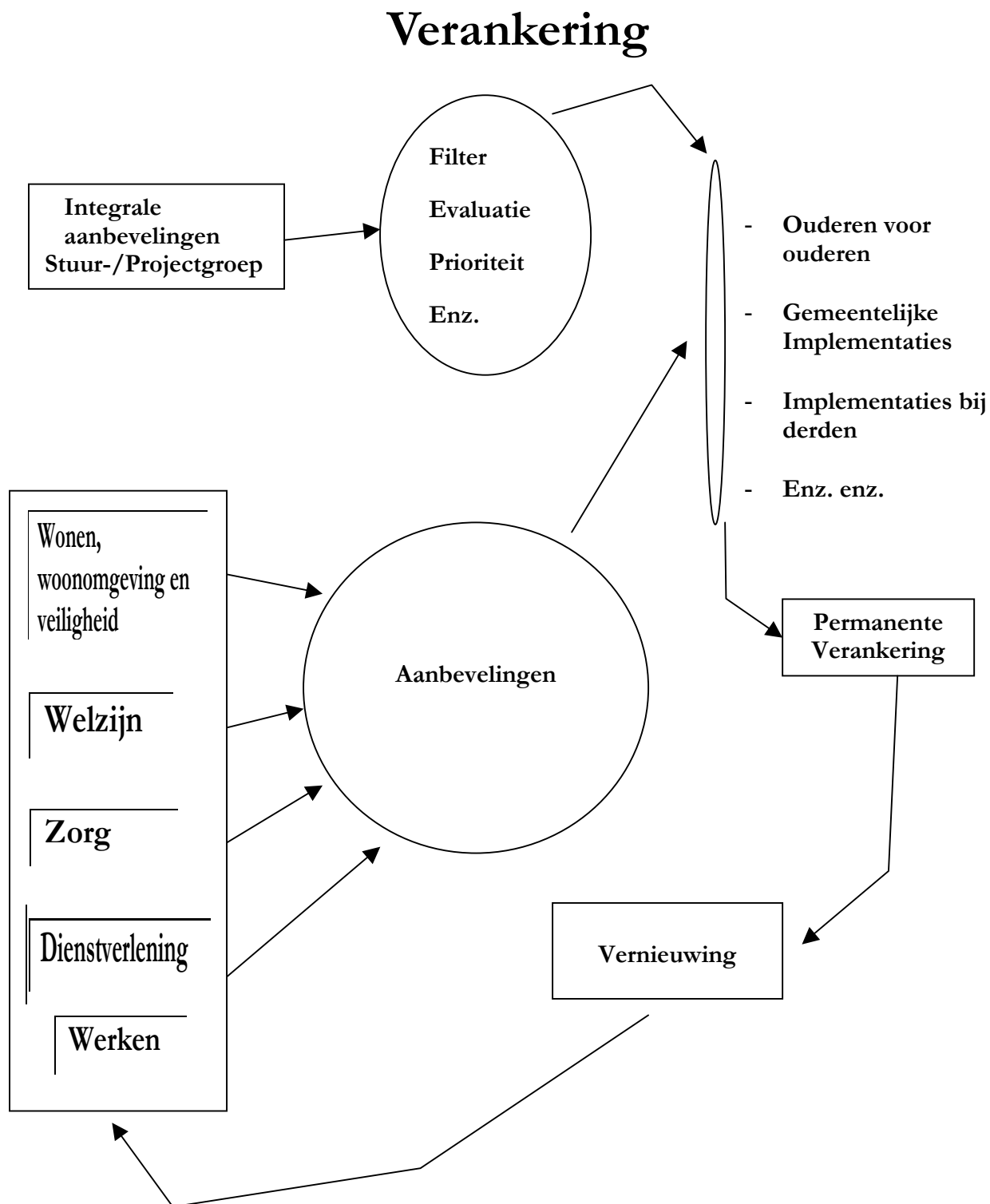
Met enige verwondering, maar met niet minder bewondering, hebben de Stuurgroep en de Projectgroep beleefd hoe binnen een goed half jaar een royaal arsenaal aan krachten kon worden gemobiliseerd binnen de grote groep van 55plussers in Best, die maar liefst een kwart van de totale populatie omvat. Het was fascinerend te zien hoe veel kwaliteiten deze groep in zich herbergde en hoe veel deelnemers bereid waren zich met volle overgave en belangeloos in te zetten. Tenslotte was het uitermate boeiend te zien hoe binnen de verschillende themagebieden haast vanzelfsprekend een aantal hoofdonderwerpen konden worden onderkend waarop, dwars door alle discussiegroepen heen, steeds meer de focus ontstond. Aansprekende voorbeelden zijn de aanbeveling om de vrijwilligersactiviteiten onder te brengen in een structuur van gilden en de aanbeveling om te komen tot een zelfstandig operend, in alle opzichten laagdrempelig Lokaal Loket waar 55plussers terecht kunnen met een breed scala van hulp- of ondersteuningsvragen.

De energie en de kwaliteiten die de deelnemers aan de dag legden, hebben ons overtuigd van twee zaken. Ten eerste verdienen de deelnemers het dat de Stuurgroep en de Projectgroep al het mogelijke doen om de aanbevelingen die de vrucht zijn van de bijdragen van zo velen, ook daadwerkelijk gerealiseerd te krijgen. Ten tweede dient het project via een cyclische opzet in de komende jaren te worden gecontinueerd en inhoudelijk, aan de hand van zich wijzigende omstandigheden of nieuwe inbreng en ideeën, met vaste regelmaat te worden vernieuwd. Het zou zonde zijn slechts eenmalig gebruik te maken van alle kwaliteiten die de 55plus generatie van Best kan genereren, terwijl het voor zich spreekt dat 55plussers, tegen de achtergrond van de toenemende vergrijzing in onze samenleving en tegen de achtergrond van de nieuwe WMO, zelf sturing kunnen geven aan de processen en plannen die binnen de Bestse gemeenschap hun eigen toekomst aangaan. Om dit te bereiken heeft de Stuurgroep een eerste stap gezet door het project voor tenminste een periode van een jaar voort te zetten. In deze periode kan dan worden gezien hoe het meedenken en meespreken van de 55plussers in Best kan worden geborgd voor de verdere toekomst. In de Stuurgroep bestaat grote huiver om naast alle reeds bestaande welzijnsinstellingen weer een nieuw instituut te creëren. Als grote voordelen onderkent de Stuurgroep het politiek onafhankelijke karakter van het project en het brede bereik onder de 55plus populatie van Best. Om de verankering van het project veilig te stellen, staan wij dan ook de volgende aanpak voor.

1. Het project wordt in zijn huidige vorm voorlopig voortgezet. Zowel Stuurgroep als Projectgroep blijven in stand. Aan de deelnemers van de themagroepen wordt voorgesteld te blijven meedenken over de onderwerpen die de themagroepen na aan het hart liggen. Dat zullen primair de onderwerpen zijn die in overeenstemming met het 'schema-actieplan' aan de orde komen (Hoofdstuk 3).
2. De Stuurgroep initieert het tot stand komen van convenanten, af te sluiten met relevante instellingen of instanties ter realisatie van de aanbevelingen. De leden van de Projectgroep en de leden van themagroepen worden betrokken bij strategisch en beleidsmatig overleg over kwesties die in het tijdsframe aan de orde komen. Met het gemeentebestuur wordt via de Stuurgroep een vaste vorm van overleg met het gemeentebestuur zeker gesteld. De legitimatie voor deelname aan voornoemde vormen van overleg wordt gevonden in het blijven genereren van een brede belangstelling en betrokkenheid onder de 55plussers in

Best, evenals in het blijven vervullen van een soort ombuds- en denktankfunctie door de 55plus generatie zelf.

3. De discussiegroepen blijven open gesteld voor nieuwe belangstellenden en voor 55plussers die speciale affiniteit voelen met de onderwerpen die in overeenstemming met het tijdsframe aan de orde komen. Op deze wijze wordt het zelfvernieuwend karakter van het project gegarandeerd.
4. De pr-activiteiten het Project 55PlusBest worden gecontinueerd omdat zij de verbinding vormen voor de betrokkenheid van de brede 55plus generatie. Er komt een vaste informatie rubriek in Groeiend Best. De website blijft beschikbaar voor actuele en brede informatie. Met regelmaat zullen de activiteiten van het project ook via Omroep Best onder de aandacht worden gebracht.
5. Het Project 55PlusBest blijft zich richten op de inventarisatie van wensen en behoeften en op de formulering van aanbevelingen. Ter realisatie van de beleidsmatige aanbevelingen wordt zo goed mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande instellingen. Hiermee wordt enerzijds erkenning en waardering getoond voor de vele goede zaken die in Best al tot stand zijn gekomen. Anderzijds wordt hiermee benadrukt dat de deelnemers aan het project in uitvoerende zin geen activiteiten ontplooiën. Natuurlijk kunnen 55plussers zich wel bij bestaande instellingen aanmelden voor uitvoerende activiteiten die passen bij hun belangstelling. De projectgroep zal daartoe stimulansen ontwikkelen.
6. Jaarlijks wordt een nota uitgebracht waarin, afgeleid van de opzet van de onderhavige nota, de belangrijkste zaken in een overzichtelijk en kort bestek aan de orde komen. De nota bevat in ieder geval een overzicht en verantwoording van de ondernomen activiteiten, een overzicht van nieuwe of aangepaste aanbevelingen, evenals een geactualiseerd actieplan voor de kortere en langere termijn. De nota behelst tevens een legitimering voor de steeds opnieuw noodzakelijke subsidieaanvragen bij provincie of gemeente.
7. Tenminste eenmaal per jaar worden alle 55plussers uitgenodigd voor informatieve bijeenkomsten.
8. Cyclisch model: zie volgende pagina.

CYCLISCH MODEL:

FINANCIËN VOOR VERANKERING PROJECT

Het Project 55PlusBest heeft in de loop van het afgelopen jaar wortel kunnen schieten in een apolitiek klimaat en in een sfeer van persoonlijke onbaatzuchtigheid. Dat moet zo blijven. Dat versterkt het beeld van een min of meer idealistisch project van 55plussers voor 55plussers, van generatiegenoten voor generatiegenoten. Dat neemt niet weg dat er middelen nodig zijn om de 55plus activiteiten te faciliteren. Er is geld nodig voor o.a. de volgende zaken:

- Vergaderaccommodatie, zaalhuur.
- Publiciteit via (lokale) media.
- Drukkosten, briefpapier, verzendkosten enz.

De financiële middelen ter bekostiging van o.a. de hierboven genoemde zaken die aan de basis liggen van de werkwijze van het Project 55PlusBest, zijn onontbeerlijk. Voor het lopende project was er via gelijkwaardige gemeentelijke en provinciale subsidies € 18.000 beschikbaar. Het ziet er naar uit dat dit bedrag bij de afronding van het project in de maand mei 2006 toereikend zal blijken te zijn. De Stuurgroep zal financieel verslag uitbrengen en tevens, aan de hand van dit verslag, een begroting voor nieuwe aanvragen voor min of meer vergelijkbare subsidies bij de provincie en de gemeente opstellen.

HOOFDSTUK 5

RAPPORTAGES THEMAGROEPEN

	Pagina
5.1 Volledige rapportage van de themagroep " Wonen, Woonomgeving en Veiligheid "	23-34
5.2 Rapportage van de themagroep " Zorg "	35-87
5.3 a Rapportage van de themagroep " Welzijn "	89-109
5.3 b Rapportage van de discussiegroep " <i>Turkse/Marokkaanse 55plussers</i> "	111-115
5.4 a Rapportage van de themagroep " Dienstverlening " Discussiegroep 1	117-131
5.4 b Rapportage van de themagroep " Dienstverlening " Discussiegroep 2	133-142
5.4 c Rapportage van de discussiegroep " <i>Werken</i> "	143-160